

Research Paper

Analysis of the Role of Basij in the Transformation and Promotion of Sports in Iran Based on the Statements of the Supreme Leader

Mehdi Mohammadrahimi^١

Received: ٠٢/٠٧/٢٠٢٢; Accepted: ١٧/٠١/٢٠٢٣.

Abstract:

This study aims to analyze the role of Basij in the transformation and promotion of sports in Iran based on the statements of the Supreme Leader. The Leader emphasizes sport as a key factor in promoting public health, moral education, national identity, and societal progress, and identifies Basij as an influential grassroots organization in advancing both mass and elite sports. Using a qualitative approach and thematic analysis, all relevant speeches, directives, and documents related to the Supreme Leader's views on sports from ١٩٨٩ to ٢٠٢٣ were examined through a comprehensive census. The findings reveal that the role of Basij in sports transformation can be categorized into four major dimensions: cultural and educational, managerial and policy-making, supportive and infrastructural, and ideological and identity-oriented. The results also indicate that establishing a transformative Basij sports organization requires attention to key principles such as training value-based champions, developing infrastructures, strengthening public participation, expanding mass sports, and supporting athletic talents. Overall, the analysis demonstrates that Basij, with its extensive social network, ideological foundation, and educational capacity, can play a significant role in elevating the national sports landscape.

Keywords: Sports transformation, Basij, Supreme Leader, mass sports, elite sports, thematic analysis.

^١ . PhD Candidate, Department of Physical Education and Sport Sciences, Qazvin Branch, Islamic Azad University, Qazvin, Iran: rahimimehdi٩٤@gmail.com.

مقاله پژوهشی

نقش بسیج در ایجاد تحول و تعالی در جامعه ورزش کشور از دیدگاه مقام معظم رهبری مدظله العالی

مهدی محمدرحیمی^۱

دریافت: ۱۴۰۱/۰۴/۱۱؛ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۰/۲۷

چکیده

این پژوهش با هدف تحلیل نقش بسیج در تحول و تعالی ورزش کشور بر اساس بیانات مقام معظم رهبری انجام شده است. رهبر انقلاب، ورزش را عامل ارتقای سلامت، تربیت اخلاقی، تقویت هویت ملی و بستر ساز پیشرفت اجتماعی دانسته و بسیج را یکی از مهم‌ترین نهادهای مردمی اثرگذار در گسترش ورزش همگانی و قهرمانی معرفی می‌کنند. این مطالعه با رویکرد کیفی و با استفاده از تحلیل مضمون، بیانات، سخنرانی‌ها، ابلاغیه‌ها و اسناد مرتبط با دیدگاه‌های مقام معظم رهبری از سال ۱۳۶۸ تا ۱۴۰۲ را به‌صورت تمام‌شماری مورد بررسی قرار داده است. یافته‌ها نشان می‌دهد که نقش بسیج در تحول ورزش کشور در چهار محور اصلی قابل تبیین است: نقش فرهنگی و تربیتی، نقش سیاست‌گذاری و مدیریتی، نقش حمایتی و زیرساختی، و نقش اعتقادی و هویتی. همچنین نتایج نشان می‌دهد که شکل‌گیری یک سازمان ورزش بسیجی تحول‌گرا مستلزم توجه به اصولی همچون تربیت قهرمانان ارزشی، توسعه زیرساخت‌ها، تقویت مشارکت مردمی، گسترش ورزش همگانی، و حمایت هدفمند از استعدادها و نخبگان است. بر اساس تحلیل انجام‌شده، بسیج می‌تواند با بهره‌گیری از ظرفیت مردمی، شبکه سازمانی گسترده و رویکرد تربیتی مبتنی بر معنویت، نقش تعیین‌کننده‌ای در تعالی جامعه ورزشی کشور ایفا کند.

واژگان کلیدی: تحول ورزش، بسیج، مقام معظم رهبری، ورزش همگانی، ورزش قهرمانی، تحلیل مضمون.

در عصر حاضر، ورزش به عنوان پدیده‌ای چندوجهی، نقشی تعیین‌کننده در ابعاد گوناگون زندگی فردی و اجتماعی ایفا می‌کند. ورزش علاوه بر آنکه بستری برای گذران اوقات فراغت سالم و لذت‌بخش فراهم می‌آورد، تأثیرات گسترده‌ای بر سیاست‌های کلان جامعه، سلامت و تندرستی افراد، روابط اجتماعی، آموزش و پرورش، پیشگیری از مفاسد اجتماعی، اصلاح آسیب‌های اخلاقی و نیز رشد و بالندگی نسل کودک و نوجوان دارد. از این رو، می‌توان ورزش را پدیده‌ای همگانی دانست که توسعه آن موجب بهره‌مندی طبقات مختلف جامعه از آثار مثبت جسمانی، روانی، فرهنگی و اجتماعی خواهد شد؛ به گونه‌ای که فراهم ساختن زمینه‌های پیشرفت جامع آن یک رسالت ملی تلقی می‌شود. اهمیت گسترش ورزش چنان گسترده است که امروزه از ورزش و تفریحات سالم به عنوان یکی از عوامل مؤثر در رشد ملی و اقتصادی کشورها یاد می‌شود.

در میان انواع فعالیت‌های ورزشی، ورزش همگانی جایگاهی ویژه دارد، زیرا با نیازهای جسمی، روانی و اجتماعی عموم به‌ویژه نسل جوان سازگار بوده و فرصتی ارزشمند برای مشارکت فردی و گروهی فراهم می‌کند. ورزش برای همه، بخش عمده‌ای از نظام ورزش کشور را تشکیل می‌دهد و با سلامت و پویایی جامعه پیوندی نزدیک دارد. هرچند این مفهوم از نگاه برخی نویسندگان و خبرنگاران ورزشی نوپدید به نظر می‌رسد، اما در حقیقت دارای بنیانی علمی و اجتماعی است که تلاش برای حل چالش‌های پیچیده مشارکت ورزشی و تشویق افراد کم‌تحرک به فعالیت بدنی را دنبال می‌کند.

میزان مشارکت مردم در ورزش همگانی متأثر از مجموعه‌ای از عوامل درون‌فردی مانند جنسیت، سن، شایستگی و ترجیحات اوقات فراغت؛ عوامل بین‌فردی مانند حمایت خانواده و دوستان؛ عوامل سازمانی همچون نقش مدارس و نهادهای اداری؛ عوامل اجتماعی مرتبط با امکانات و شرایط محیطی؛ و در نهایت عوامل سیاسی مرتبط با سیاست‌گذاری کلان ورزش است. از میان این عوامل، بعد سیاسی اهمیتی ویژه دارد، زیرا دستیابی به اهداف ورزش همگانی بدون سیاست‌گذاری صحیح، هماهنگی نهادی، فرهنگ‌سازی، آگاه‌سازی عمومی و فراهم کردن زیرساخت‌های سهل‌الوصول ممکن نیست. به همین دلیل، بسیاری از کشورها در سال‌های اخیر با رویکردی راهبردی، سیاست‌ها و برنامه‌هایی جامع برای ارتقای فعالیت بدنی و توسعه ورزش همگانی تدوین و اجرا کرده‌اند.

با توجه به این زمینه، بررسی دیدگاه‌های مقام معظم رهبری به عنوان عالی‌ترین مقام سیاست‌گذار جمهوری اسلامی، به‌ویژه در حوزه تربیت بدنی و ورزش، اهمیتی دوچندان می‌یابد. اندیشه رهبری تاکنون در حوزه‌های مختلف مورد تحلیل و واکاوی قرار گرفته است، اما در زمینه ورزش - به‌ویژه ورزش همگانی - پژوهش‌های کافی صورت نگرفته است؛ در حالی که معظم‌له در سخنرانی‌ها، پیام‌ها و دیدارهای متعدد،

رهنمودهای مهمی در خصوص جایگاه ورزش، ضرورت گسترش آن و نقش نهادهای مردمی به‌ویژه بسیج ارائه کرده‌اند.

از منظر مقام معظم رهبری، ورزش قهرمانی و همگانی هر دو نقش بنیادینی در پیشبرد اهداف کلان کشور دارند. ایشان ضمن تأکید بر معنویت، اخلاق، خودسازی و الگو بودن ورزشکاران، ورزش قهرمانی را موتور محرک ورزش همگانی و محملی برای معرفی ارزش‌های اسلامی و اخلاقی در سطح جهانی می‌دانند. ایشان جامعه‌ای را که قصد پیشرفت، سرافرازی، استقلال حقیقی و موفقیت در میدان‌های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی را دارد، نیازمند مردمی سالم، بااراده و توانمند معرفی می‌کنند؛ امری که بدون توجه جدی به ورزش محقق نمی‌شود.

بر این اساس، مسئولان ورزش کشور باید برنامه‌ریزی دقیق، هدفمند و مبتنی بر ارزش‌های معنوی برای این حوزه داشته باشند. از نگاه رهبری، تقویت ورزش قهرمانی علاوه بر ایجاد شور و نشاط اجتماعی، موجب گسترش ورزش همگانی و معرفی الگوهای پاک و شریف به جامعه خواهد شد. در همین راستا، سازمان ورزش بسیج به عنوان نهادی تأثیرگذار در تربیت نسل جوان و گسترش ارزش‌های معنوی، مأموریتی مهم در ترویج ورزش همگانی و قهرمانی با نگاه تربیتی و معنویت‌محور برعهده دارد.

مسئله محوری این پژوهش آن است که نقش فرمانده معظم کل قوا در هدایت و راهبری بسیج به‌سوی توسعه ورزش و تعالی جامعه ورزشی کشور، به‌ویژه جامعه ورزشی بسیج، چیست و این نقش در طول دوران رهبری معظم‌له چگونه بروز و تجلی یافته است.

در چارچوب این مسئله، پژوهش حاضر ابعاد و متغیرهای اصلی مؤثر بر تحقق سازمان ورزش بسیج تحول‌گرا را در نه حوزه بررسی می‌کند: مدیریت، سازماندهی، ساختار، فرآیندها، راهبردها، رفتار و فرهنگ، نیازهای سازمانی، نیازهای محیطی و ارزش‌ها. این حوزه‌ها شامل مجموعه‌ای گسترده از شاخص‌ها از جمله ارتقای مهارت‌های مدیریتی، برنامه‌ریزی کلان، توسعه منابع انسانی، چابک‌سازی سازمانی، توانمندسازی کارکنان، بازطراحی فرآیندها، تقویت رفتارهای تحول‌پذیر، سازگاری با نیازهای جامعه، توجه به تغییرات سیاسی و اجتماعی، رعایت مسئولیت اجتماعی، معنویت‌محوری در ورزش و توجه به سلامت جسم و روان جامعه است. همچنین مولفه‌هایی همچون توجه به ورزش‌های بومی و محلی، مدیریت جهادی، اجتهاد فرهنگی در ورزش، تقویت ورزش قهرمانی، تشویق بانوان، نوآوری، خودکفایی، رعایت حدود شرعی، توجه به سبک زندگی ایرانی‌اسلامی، عدالت ورزشی، و حمایت از قهرمانان ورزشی در این ابعاد لحاظ شده است.

در مجموع، ساختار مفهومی پژوهش بر این فرض استوار است که تحقق تحول در ورزش بسیج نیازمند الگوی سازمانی مبتنی بر ارزش‌ها، معنویت، مشارکت مردمی، مدیریت علمی و توجه به شرایط

فصلنامه اندیشه مقاومت

در کفتمان انقلاب اسلامی

۳۱

نقش بسیج در

ایجاد تحول و تعالی

در جامعه ورزش

کشور از دیدگاه

مقام معظم رهبری

مدظله العالی

محیطی است؛ الگویی که بتواند از ظرفیت ورزش برای تقویت سلامت جسمی و روحی، تربیت اخلاقی، رشد هویت ملی، و صدور پیام انقلاب اسلامی بهره گیرد.

اهداف پژوهش نیز در همین راستا تنظیم شده و شامل محورهای زیر است:

۱. تحقق فرامین و انتظارات مقام معظم رهبری از سازمان بسیج مبنی بر حضور نیروهای ارزشی در سطوح بالای قهرمانی.
۲. ایجاد بستر مناسب برای شناسایی و رشد استعدادهای ورزشی بسیج با الگوگیری از نظام‌های علمی استعدادیابی کشورهای پیشرفته و ارتقای آنان تا سطح بین‌المللی.
۳. حضور قهرمانان ارزشی در میادین جهانی با هدف ترویج و صدور پیام انقلاب اسلامی.
۴. معرفی الگوهای اسلامی در بالاترین سطوح ورزش جهت مقابله با تهدیدهای نرم فرهنگی.
۵. جذب حداکثری جوانان به بسیج از طریق بهره‌گیری از جذابیت‌های اجتماعی ورزش.
۶. گسترش تفکر بسیجی در جامعه و تقویت ارتباط بسیج با آحاد مردم.

این مجموعه، چارچوب نظری و مسئله‌محور پژوهش را شکل می‌دهد و بستر تحلیلی لازم برای واکاوی نقش بسیج در تحول و تعالی ورزش کشور بر اساس بیانات مقام معظم رهبری را فراهم می‌سازد.

پیشینه پژوهش

تحول و توسعه ورزش در کشورها طی دهه‌های اخیر به‌عنوان موضوعی میان‌رشته‌ای مورد توجه صاحب‌نظران حوزه‌های اجتماعی، مدیریتی، فرهنگی، اقتصادی و تربیتی قرار گرفته است. بررسی پژوهش‌های پیشین نشان می‌دهد که کشورها با توجه به ویژگی‌های محیطی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی خود از رویکردهای متنوعی برای توسعه ورزش بهره گرفته‌اند. الگوهای توسعه معمولاً یا بر مبنای پشتوانه‌های نظری شکل گرفته‌اند یا آنکه پس از تجربیات میدانی، چارچوب نظری یافته‌اند. در یک نگاه کلی، رویکردهای متعددی برای توضیح توسعه ورزش معرفی شده‌اند که از جمله می‌توان به رویکردهای جامعه‌گرا، نخبه‌گرا، اقتصادی، تربیتی - اخلاقی، سیاسی، علمی و مذهبی اشاره کرد (نادری‌نسب و همکاران، ۱۳۹۰). این رویکردها نشان می‌دهد که حوزه ورزش تحت تأثیر تحولات گسترده‌ای قرار دارد و نمی‌توان آن را تنها از یک بعد مورد تحلیل قرار داد.

در حوزه نظری، مجموعه‌ای از دیدگاه‌ها برای تبیین تحول ورزش ارائه شده است. نظریه‌های اجتماعی با تأکید بر هویت‌سازی، تعامل اجتماعی و سرمایه اجتماعی به بررسی کارکردهای فرهنگی و اجتماعی ورزش می‌پردازند. نظریه‌های اقتصادی، ابعاد مالی، بازار کار، تأثیرات اقتصادی رویدادهای ورزشی و هزینه - فایده ورزش را تحلیل می‌کنند. نظریه‌های مدیریتی بر الگوهای مدیریت ورزش، رهبری، برنامه‌ریزی استراتژیک و بازاریابی ورزشی تمرکز دارند. از سوی دیگر، نظریه‌های روان‌شناختی به متغیرهایی مانند

انگیزه، اعتماد به نفس، فشار روانی و پیامدهای روانی رقابت می‌پردازند. نظریه‌های زیست‌محیطی نیز تعامل میان ورزش و محیط زیست، پایداری و آثار فعالیت‌های ورزشی بر محیط طبیعی را مدنظر قرار می‌دهند.

در کنار این رویکردهای نظری، مطالعات میدانی نیز سهم مهمی در شناخت تحول ورزش ایفا کرده‌اند. تحقیقات تجربی بر مشاهده رفتار ورزشی، تحلیل عادات ورزشی و شناسایی نیازهای ورزشکاران و تماشاگران متمرکز بوده‌اند. مطالعات موردی با بررسی عمیق یک تیم، باشگاه یا رویداد ورزشی، ابعاد پیچیده تحولات ورزشی را واکاوی کرده‌اند. تحلیل محتوای رسانه‌ای، نحوه بازنمایی ورزش در رسانه‌ها و تأثیر آن بر نگرش عمومی را بررسی نموده است. پژوهش‌های مشارکتی با مشارکت فعال گروه‌های ورزشی، نیازها و اولویت‌های آنان را استخراج کرده و راهکارهایی عملی ارائه داده‌اند. همچنین بررسی سیاست‌های ورزشی در سطح ملی و بین‌المللی ابعاد مهمی چون مشارکت اجتماعی، عدالت ورزشی، دسترسی به امکانات و تأثیر برنامه‌های دولت‌ها بر توسعه ورزش را ارزیابی کرده است. در مجموع، یافته‌های پژوهش‌های پیشین نشان می‌دهد که تحول در ورزش فرآیندی چندبعدی و پیچیده است که تحت تأثیر عوامل اجتماعی، اقتصادی، مدیریتی، فرهنگی و زیست‌محیطی قرار دارد. توسعه فعالیت بدنی، تقویت هویت ملی، افزایش رقابت‌پذیری، ارتقای سلامت عمومی و تعالی فرهنگی از جمله اهداف مشترک کشورها در این حوزه است. با این حال، این تحول همواره با چالش‌هایی مانند کمبود منابع مالی، ضعف مدیریت، آگاهی ناکافی عمومی و موانع فرهنگی مواجه می‌شود.

با وجود گستردگی پژوهش‌ها در حوزه مدیریت و توسعه ورزش، مطالعات اندکی به تحلیل نقش نهادهای مردمی مانند بسیج یا تحلیل دیدگاه‌های رهبری در حوزه ورزش پرداخته‌اند. این خلأ پژوهشی، ضرورت انجام مطالعه حاضر را برجسته می‌کند؛ زیرا بیانات مقام معظم رهبری در حوزه ورزش، مبنایی راهبردی برای فهم نقش ورزش در پیشرفت جامعه و نیز هدایت نهادهای اجتماعی، فرهنگی و مردمی از جمله بسیج محسوب می‌شود.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر با هدف تبیین نقش فرمانده معظم کل قوا در هدایت بسیج به‌سوی تحول و تعالی جامعه ورزشی کشور انجام شده است و بر تحلیل عوامل مؤثر بر پیاده‌سازی سازمان تحول‌گرا در ساختار ورزش بسیج تمرکز دارد. از نظر هدف، این پژوهش در زمره تحقیقات کاربردی قرار می‌گیرد؛ زیرا نتایج آن می‌تواند در بهبود عملکرد سازمان ورزش بسیج و ارتقای برنامه‌های تربیت بدنی کشور مورد استفاده قرار گیرد. از نظر نوع جمع‌آوری داده‌ها، تحقیق حاضر ترکیبی از روش‌های کمی و کیفی است و داده‌ها از منابع اسنادی، کتابخانه‌ای و میدانی گردآوری شده‌اند.

فصلنامه اندیشه مقاومت

در کفتمان انقلاب اسلامی

۳۳

نقش بسیج در

ایجاد تحول و تعالی

در جامعه ورزش

کشور از دیدگاه

مقام معظم رهبری

مدظله العالی

بخش کیفی پژوهش مبتنی بر تحلیل محتوای موضوعی است. در این بخش، بیانات، تدابیر، پیام‌ها، سخنرانی‌ها، ابلاغیه‌ها و اخبار مرتبط با ورزش از دیدگاه مقام معظم رهبری طی دوره زمانی از آغاز رهبری (۱۳۶۸) تا پایان سال ۱۴۰۲ گردآوری و بررسی شده است. جامعه آماری شامل تمامی اسناد، متون و محتوای منتشر شده در سایت‌های رسمی، مراکز اسنادی و منابع معتبر مرتبط با بیانات رهبری است. روش نمونه‌گیری به صورت تمام‌شماری انجام شده است؛ به این معنا که همه داده‌های موجود بدون حذف در تحلیل وارد شده‌اند. روش تحلیل نیز از نوع تحلیل موضوعی و عملکردی است که طی آن مضامین اصلی و فرعی مرتبط با ورزش، بسیج و تحول ورزش استخراج، طبقه‌بندی و تحلیل شده‌اند. از حیث افق زمانی، پژوهش حال‌نگر است؛ یعنی با تکیه بر اسناد موجود، وضعیت کنونی نقش رهبری در هدایت ورزش بسیج تحلیل می‌شود. داده‌های تکمیلی پژوهش از طریق مستندات سازمان ورزش بسیج، گزارش‌های رسمی و یافته‌های تحقیقات پیشین نیز جمع‌آوری شده و در کنار تحلیل اسنادی مورد مقایسه و تفسیر قرار گرفته است. حاصل این فرآیند، دستیابی به ابعاد مدیریتی، فرهنگی، سازمانی، راهبردی، رفتاری، محیطی و ارزشی مؤثر بر طراحی سازمان ورزش بسیج تحول‌گرا بوده است. در چارچوب روش‌شناسی حاضر، پژوهش تلاش می‌کند تصویری جامع از برداشت رهبری در حوزه ورزش ارائه دهد و مسیرهای سازمانی، مدیریتی و فرهنگی لازم برای تحقق تحول در ورزش بسیج را تبیین کند. این روش با تکیه بر داده‌های معتبر، امکان ارائه مدلی منسجم و کاربردی برای ارتقای نقش بسیج در ورزش کشور را فراهم می‌آورد.

یافته‌ها:

پس از تجزیه و تحلیل بیانات مقام معظم رهبری در زمینه ورزش، چهار مقوله اصلی فرهنگی، سیاست‌گذاری، اعتقادی و حمایتی توقع می‌رود. رهبر معظم انقلاب ورزش را یکی از مولفه‌های راهبردی برای ترویج فرهنگ و هویت انقلاب اسلامی در دنیا معرفی می‌کند، و از نخبگان ورزشی به عنوان سفیران اخلاق، معنویت و فرهنگ ایرانی-اسلامی یاد می‌کنند. همچنین معظم له ورزشکاران قهرمان را الگویی برای جوانان نظام جمهوری اسلامی دانست و ضرورت استقامت و کسب معنویات در این ورزشکاران را واجب می‌داند.

رویکردهای نظری و میدانی تحول و توسعه در ورزش

تحول در ورزش به معنای تغییر و پیشرفت در جنبه‌های مختلف این حوزه است که می‌تواند شامل تغییرات در ساختار، فرهنگ، فناوری، مدیریت و سیاست‌های ورزشی باشد. رویکردهای نظری و میدانی مختلفی برای تحلیل و درک این تحولات وجود دارد به شرح زیر:

رویکردهای نظری

-نظریه‌های اجتماعی:

این رویکرد بر تأثیرات اجتماعی و فرهنگی ورزش تمرکز دارد. نظریه‌های اجتماعی مانند نظریه تعامل اجتماعی، نظریه سرمایه اجتماعی و نظریه فرهنگی به بررسی چگونگی شکل‌گیری هویت‌های ورزشی و تأثیرات آن بر جامعه می‌پردازند.

-نظریه‌های اقتصادی:

این رویکرد به بررسی جنبه‌های اقتصادی ورزش می‌پردازد. تحلیل هزینه، بازار کار ورزش و تأثیرات اقتصادی رویدادهای ورزشی بر جوامع محلی و ملی از جمله موضوعات مورد بررسی در این زمینه است.

-نظریه‌های مدیریتی:

این نظریه‌ها به مدیریت و سازماندهی در ورزش می‌پردازند. مدل‌های مدیریتی، رهبری، برنامه ریزی استراتژیک و بازاریابی ورزشی از جمله مباحث مهم در این حوزه هستند.

-نظریه‌های روانشناختی:

این رویکرد به بررسی تأثیرات روانی ورزش بر فرد و جامعه می‌پردازد. انگیزه، اعتماد به نفس، فشار روانی و تأثیرات روانی رقابت از جمله موضوعات کلیدی در این زمینه هستند.

-نظریه‌های زیست محیطی:

این نظریه‌ها به بررسی تأثیرات محیطی بر ورزش و بالعکس می‌پردازند. توجه به پایداری و محیط زیست در رویدادهای ورزشی و تأثیرات ورزش بر سلامت محیط زیست از موضوعات مهم در این حوزه است.

رویکردهای میدانی

-تحقیقات تجربی:

این رویکرد شامل جمع‌آوری داده‌ها از طریق مشاهدات، مصاحبه‌ها و نظرسنجی‌ها است. تحقیقات میدانی به تحلیل رفتارها، عادات و نیازهای ورزشکاران و تماشاگران می‌پردازد.

-مطالعات موردی:

در این نوع تحقیقات، مطالعه عمیق بر روی یک یا چند مورد خاص (مانند یک تیم ورزشی یا یک رویداد خاص) انجام می‌شود تا به درک بهتری از تحولات و چالش‌های موجود دست یابیم.

-تحلیل محتوای رسانه‌ای:

این رویکرد به بررسی نحوه پوشش رسانه‌ای ورزش و تأثیر آن بر افکار عمومی و فرهنگ ورزشی می‌پردازد. تحلیل محتوای رسانه‌ها می‌تواند نشان‌دهنده تغییرات در نگرش‌ها و رفتارها باشد.

-پژوهش‌های مشارکتی:

فصلنامه اندیشه مقاومت

در کفتمان انقلاب اسلامی

۳۵

نقش بسیج در

ایجاد تحول و تعالی

در جامعه ورزش

کشور از دیدگاه

مقام معظم رهبری

مدظله العالی

و راهکارهایی برای این نوع پژوهش‌ها با همکاری مستقیم افراد یا گروه‌های مرتبط با ورزش انجام می‌شود. هدف این است که نیازها و خواسته‌های جامعه ورزشی را شناسایی کرده بهبود وضعیت ارائه شود.

-بررسی سیاست‌های ورزشی:

این رویکرد شامل تحلیل سیاست‌ها و برنامه‌های دولتی و غیر دولتی در حوزه ورزش است. بررسی تاثیر سیاست‌ها بر توسعه ورزش، مشارکت اجتماعی و دسترسی به امکانات ورزشی از جمله مباحث مهم در این زمینه است.

در نتیجه تحول در ورزش یک فرآیند پیچیده است که تحت تاثیر عوامل مختلف اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، مدیریتی و زیست محیطی قرار دارد. استفاده از رویکردهای نظری و میدانی متنوع به ما کمک می‌کند تا به درک عمیق‌تری از این تحولات دست یابیم و بتوانیم راهکارهای موثری برای بهبود وضعیت ورزش ارائه دهیم.

نتایج تحقیقات نشان می‌دهد که کشورها و ملل مختلف جهان برای توسعه ورزش رویکردهای متفاوتی دارند، این شیوه‌ها از آغاز بر پایه نظری بوده یا پس از رواج میدانی، پشتوانه نظری پیدا کرده است. تا کنون، چند رویکرد نظری و میدانی یا تجربه شده برای توسعه ورزش کشورها مانند رویکردهای جامعه گرا، نخبه گرا، اقتصادی، تربیتی - اخلاقی، سیاسی، علمی و مذهبی معرفی شده است (نادری نسب و همکاران، ۱۳۹۰).

اهداف تحول و توسعه در ورزش

تحول و توسعه در ورزش معمولاً با اهداف زیر دنبال می‌شود:

بهبود سلامت جامعه: افزایش فعالیت بدنی مردم برای کاهش بیماری‌ها و ارتقاء کیفیت زندگی.

تقویت هویت ملی: استفاده از موفقیت‌های ورزشی به عنوان یک عامل وحدت بخش و تقویت هویت ملی.

افزایش رقابت پذیری: بهبود عملکرد تیم‌ها و ورزشکاران در مسابقات بین المللی.

توسعه فرهنگی: ترویج ارزش‌های اجتماعی مثبت از طریق ورزش، مانند همکاری، احترام، و تلاش.

چالش‌ها و موانع

تحول و توسعه در ورزش ممکن است با چالش‌ها و موانعی مواجه شود از جمله:

کمبود منابع مالی: نیاز به تامین بودجه کافی برای توسعه زیرساخت‌ها و برنامه‌های ورزشی.

مدیریت ناکارآمد: وجود ساختارهای مدیریتی ضعیف که مانع از اجرای موثر برنامه‌ها می‌شود.

کمبود آگاهی عمومی: عدم آگاهی کافی مردم درباره اهمیت ورزش و فعالیت بدنی.

موانع فرهنگی: برخی نگرش‌ها و باورهای فرهنگی که ممکن است مانع از مشارکت افراد در فعالیت‌های ورزشی شوند.

در نتیجه تحول و توسعه در ورزش یک فرآیند پیچیده و چند جانبه است که نیازمند همکاری تمامی ذینفعان، از جمله دولت، نهادهای خصوصی، جامعه مدنی، و رسانه‌ها می‌باشد. این فرآیند نه تنها به ارتقاء سطح ورزش قهرمانی کمک می‌کند بلکه می‌تواند تاثیرات مثبتی بر سلامت عمومی، فرهنگ اجتماعی و هویت ملی داشته باشد.

بسیاری از مدل‌هایی که برای تحول و توسعه ورزش معرفی شده‌اند، عمدتاً حاصل مطالعات نظری محققانی است که چهار یا پنج سطح مشارکت ورزشی را مرتبط باهم در نظر می‌گیرند. پیش فرض اصلی همه محققان این است که تربیت بدنی و ورزش عمومی و ویژه در سنین پایین و ابتدایی، پایه و اساس موفقیت ورزش قهرمانی و حرفه‌ای است و همچنین مشارکت سایر افراد جامعه در ورزش، ضمن اینکه سبب نیل به برخی اهداف کلان بهداشتی و تندرستی جامعه می‌شود، سبب تغییر در نگرش مثبت و گرایش آنها به سطوح بالای مشارکت ورزشی می‌شود و نهایتاً دولت‌ها و سازمان‌های ورزشی نیز تمایل پیدا می‌کنند که با تمرکز بر ورزش قهرمانی و حرفه‌ای، فرایند حرکت از ورزش پایه به ورزش حرفه‌ای و برعکس را با سیاست‌های حمایتی و ترغیبی استمرار بخشند و موتور این چرخه را همیشه روشن و آماده نگه دارند (رمضانی نژاد و هژبری، ۱۳۹۶).

لزوم تدوین نظام جامع سازمان ورزش بسیج

در دنیای امروز که کسب عناوین قهرمانی در میادین مختلف ورزشی تامین کننده اهداف سیاسی، اقتصادی و اجتماعی کشورها است و قهرمان ورزشی به یک سرمایه ملی و یک الگوی اجتماعی و رسانه‌ای تبدیل شده است، پرداخت هزینه برای آموزش و تربیت قهرمانان ورزشی برای کسب بالاترین جایگاه‌های ورزشی بین المللی یک سرمایه گذاری بلند مدت محسوب می‌شود. از این رو بکارگیری رویکردهای علمی، فراگیر، پیوسته و سیستمی در امر ورزش قهرمانی به جای روش‌های سنتی، مقطعی، تصادفی و غیرعلمی امری حیاتی در تحقق این مهم است. با توجه به موارد فوق و با نگاهی به فرمایشات بنیانگذار کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (رحمه الله علیه) و رهبر معظم انقلاب (مدظله العالی)، به نظر می‌رسد تاکنون در این زمینه اقدامات وسیع، عمیق و اثرگذاری صورت نگرفته است چرا که در حال حاضر کمبود قهرمانان ورزشی مزین به اخلاق و تربیت اسلامی در جریان جاری ورزش کشور بارز است. بنابراین همت جهادگونه در این زمینه ضروری به نظر می‌رسد. بر این اساس تهیه نظام جامع استعدادیابی و قهرمانی بسیج، تلاشی اساسی و مهم در راستای دستیابی به وضعیت مطلوب و تحقق فرامین مقام معظم رهبری بر کمک بسیج در جهت ایجاد تحول و دسترسی به تعالی جامعه ورزشی کشور، بنابراین، در راستای تحقق این هدف، سازمان ورزش بسیج به عنوان مسئول

فصلنامه اندیشه مقاومت

در کفتمان انقلاب اسلامی

۳۷

نقش بسیج در

ایجاد تحول و تعالی

در جامعه ورزش

کشور از دیدگاه

مقام معظم رهبری

مدظله العالی

سیاست گذاری، برنامه ریزی، نظارت و ارزشیابی امور مربوط به فرآیند استعدادیابی و قهرمانی شروع به فعالیت کرد که یکی از اقدامات، راه اندازی مرکز مطالعات سازمان ورزش بسیج در سال ۱۳۸۷ بود.

مولفه های اصلی نظام جامع در سازمان ورزش بسیج

۱- مولفه پشتیبانی

شامل مقوله‌هایی می‌باشد که زمینه مناسب را برای تحقق اهداف ورزشی بسیج فراهم می‌کند، که شامل شاخص‌های زیر می‌باشد:

الف) توسعه نیروی انسانی متخصص

ب) تخصیص منابع مالی مورد نیاز

ج) ساماندهی سیستم مدیریت و برنامه ریزی

د) آماده نمودن امکانات و زیر ساخت‌ها

ه) توسعه تجهیزات ورزشی

و) توسعه نرم افزاری و فناوری اطلاعات

ی) توسعه محیط حقوقی

امروزه در ورزش دنیا، موفقیت از آن تفکری خواهد بود که حداکثر بهره را در حداقل زمان و با صرف کمترین هزینه برداشت نماید. در این راستا تهیه، تنظیم و تدوین روش‌های کشف و پرورش استعدادها و ورزشی براساس روش‌های علمی رایج در دنیا، متناسب با جامعه ایران و برنامه ریزی آموزشی برای ارتقاء دانش کاربردی نیروی انسانی شاغل در این بخش از اهمیت بالایی برخوردار است. چنین اقداماتی می‌تواند تحقق اهداف برنامه‌ای نظام جامع ورزش بسیج را به دنبال داشته باشد.

۲- مولفه فرهنگی

تربیت قهرمانان ارزشی مستلزم وجود فضای فرهنگی و تربیتی مناسب، برنامه سازی و تولید محتوای اثرگذار و پرورش مربیان متعهد می‌باشد. بدین منظور برگزاری دوره‌های تخصصی تعلیم و تربیت در ورزش ویژه مربیان و ایجاد فضای تربیتی در پایگاه‌ها و اجرای برنامه‌های فرهنگی برای ورزشکاران موجب تحقق اهداف فرهنگی و تربیتی بسیج خواهد شد.

۳- مولفه هماهنگی، نظارت و کنترل

هماهنگی، عبارت است از فرآیند ایجاد وحدت میان فعالیت بخش‌های مختلف سازمان به نحوی که اهداف به طور اثربخش تحقق یابند و کنترل فعالیتی است که ضمن آن عملیات پیش بینی شده با عملیات انجام شده مقایسه می‌شود و آنچه هست، در جهت رفع و اصلاح آن‌ها اقدام می‌شود.

اصول حاکم بر ورزش بسیج

اصل یکم- ماموریت محوری

با توجه به راهبردها، ماموریت و فرامین مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، دیدگاه فرمانده کل سپاه و شرایط محیطی، انجام فعالیت‌های ورزشی بسیج از الویت‌ها و محورهای اساسی سازمان ورزش بسیج می‌باشد.

اصل دوم-اثرگذاری فرهنگی و معنوی

فعالیت‌های ورزشی سازمان بسیج مستضعفین باید به گونه‌ای باشد که ایمان، معنویت، روحیه فتوت، پهلوانی و شاخصه‌های بسیج را در ورزشکاران بسیجی تقویت نموده و همواره ویژگی‌های فوق سرلوحه کار ورزشکاران باشد.

اصل سوم-فراگیر نمودن ورزش بسیج

تلاش اصلی فعالیت‌ها و برنامه‌های ورزش بسیج باید به گونه‌ای باشد که ورزش در سطوح رده‌های مقاومت، واحدهای دانش آموزی و خواهران فراگیر شده و از همه ظرفیت‌ها و استعدادها برای نهادهای شدن آن استفاده نمایند.

اصل چهارم-جذابیت و نوآوری

ورزش در بسیج به دلیل شرایط خاص و نوآوری در اجرا و استفاده از موقعیت‌ها از جذابیت مضاعفی برخوردار می‌باشد.

اصل پنجم-اطلاع رسانی

انعکاس گسترده و به موقع برنامه‌ها و فعالیت‌های ورزشی بسیج در زمینه‌های مختلف فرهنگی، همگانی، قهرمانی، حرفه‌ای، آموزشی و ... در سطح داخل و خارج کشور به منظور انعکاس توان و قابلیت‌های بسیج.

اصل ششم-توجه به ورزش همگانی

به منظور ارتقاء سطح آمادگی جسمانی، تندرستی، شادابی و سلامتی بسیجیان در راستای انجام ماموریت به ورزش همگانی نگاه ویژه‌ای می‌شود.

اصل هفتم-توجه به ورزش قهرمانی و حرفه‌ای

شناسایی، حمایت و پرورش نخبگان بسیج، جهت کسب رتبه‌های داخلی و خارجی و اثرگذاری بر تیم‌های ملی کشور.

اصل هشتم-توجه به زیر ساخت‌ها

با استفاده از مبانی علمی و تخصصی علوم ورزشی، نیروی انسانی کارآمد، اماکن و فضاهای ورزشی، مدیران متخصص، آموزش متناسب با نیازهای بسیج و ماموریت‌های آن می‌توان در پیشبرد اهداف، نقش موثر و مفیدی را ایفا نمود.

مسئله اندیشه مقاومت

در کفتمان انقلاب اسلامی

۳۹

نقش بسیج در

ایجاد تحول و تعالی

در جامعه ورزش

کشور از دیدگاه

مقام معظم رهبری

مدظله العالی

اصل نهم- تعامل و همکاری ورزشی

استفاده از توانایی‌های بالفعل و بالقوه سازمان‌ها و نهادهای ورزش مسئول در کشور موجب تقویت ورزش بسیج خواهد شد.

اصل دهم- وحدت رویه و یکپارچگی

گسترده‌گی جغرافیایی سازمان، جمعیت مخاطبین در بسیج، لزوم سیاست گذاری و هدایت واحد را می‌طلبد.

فرمایشات رهبر معظم انقلاب اسلامی در خصوص تحول و تعالی در حرکت بسیج و بویژه در حوزه ورزش کشور، به طور کلی بر چند محور اساسی تاکید دارد:

نقش بسیج در توسعه ورزش:

رهبر انقلاب بارها به نقش کلیدی بسیج در توسعه ورزش و تربیت بدنی اشاره کرده‌اند. ایشان تاکید دارند که بسیج می‌تواند با ایجاد انگیزه و روحیه جمعی، به توسعه فرهنگ ورزشی و ارتقاء سطح فعالیت‌های ورزشی در جامعه کمک کند.

تربیت جوانان:

یکی از نکات مهم در فرمایشات ایشان، تاکید بر تربیت جوانان و نوجوانان از طریق ورزش است. رهبر انقلاب معتقدند که ورزش می‌تواند به عنوان یک ابزار موثر برای تربیت نسل آینده و پرورش روحیه قهرمانی، همکاری و همدلی در جوانان عمل کند.

استفاده از ظرفیت‌های مردمی:

ایشان بر لزوم استفاده از ظرفیت‌های مردمی و بسیج در عرصه ورزش تاکید دارند. بسیج به عنوان یک نهاد مردمی می‌تواند با سازماندهی و هدایت فعالیت‌های ورزشی، به تقویت روحیه همبستگی و مشارکت اجتماعی کمک کند.

توجه به سلامت جسم و روح:

رهبر انقلاب همچنین به اهمیت سلامت جسم و روح در جامعه اشاره دارند. ورزش نه تنها به تقویت جسم کمک می‌کند بلکه می‌تواند به بهبود وضعیت روانی و اجتماعی افراد نیز منجر شود.

تحول در نگرش‌ها:

ایشان بر لزوم تحول در نگرش‌ها و رویکردها نسبت به ورزش تاکید دارند. این تحول باید شامل تغییر در الویت‌ها، برنامه ریزی‌ها و سرمایه گذاری‌ها باشد تا بتوان به نتایج مطلوب دست یافت.

ترویج فرهنگ ایثار و جهاد:

فصلنامه اندیشه مقاومت
در کفتمان انقلاب اسلامی

شماره ۶۳

زمستان

۱۴۰۱

یکی دیگر از محورهای مهم فرمایشات رهبر معظم انقلاب، ترویج فرهنگ ایثار و جهاد در ورزش است. ایشان معتقدند که ورزشکاران می‌توانند با الگو قرار دادن ارزش‌های اسلامی و انقلابی، به ترویج این فرهنگ در جامعه کمک کند.

تحلیل فرامین مقام معظم رهبری در حوزه تحول و تعالی جامعه ورزش نیازمند بررسی دقیق و جامع از بیانات ایشان در این زمینه است. رهبر معظم انقلاب، همواره به اهمیت ورزش در توسعه اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی کشور تاکید داشته‌اند. برخی از نکات کلیدی و تحلیل‌های مربوط به فرامین ایشان در این حوزه ارائه می‌شود:

توسعه ورزش همگانی:

رهبر معظم انقلاب بر لزوم گسترش ورزش به عنوان یک فعالیت عمومی تاکید دارند و خواستار آن هستند که بسیج در این زمینه نقش فعالی ایفا کند. این شامل ترویج فرهنگ ورزش در بین جوانان و اقشار جامعه است.

تقویت روحیه انقلابی:

ایشان بر این باورند که ورزش می‌تواند به تقویت روحیه انقلابی و ملی کمک کند. بسیج به عنوان یک نهاد مردمی باید این روحیه را در بین جوانان و ورزشکاران تقویت کند.

نقش بسیج در تربیت بدنی:

بسیج می‌تواند با راه اندازی دوره‌های آموزشی و ورزشی، به تربیت بدنی و پرورش استعدادها و ورزشی کمک کند. این امر می‌تواند به شناسایی و پرورش ورزشکاران مستعد در سطح کشور منجر شود.

تاکید بر ورزش به عنوان یک نیاز اجتماعی:

رهبر انقلاب بر این باورند که ورزش نه تنها به عنوان یک فعالیت جسمانی بلکه به عنوان یک نیاز اجتماعی و فرهنگی باید مورد توجه قرار گیرد. ایشان بر اهمیت ورزش در تقویت روحیه جوانان، ایجاد نشاط و شادابی و همچنین ارتقاء سلامت عمومی تاکید کرده‌اند.

توجه به سلامت جامعه:

رهبر انقلاب بر اهمیت ورزش در ارتقاء سلامت عمومی تاکید دارند. بسیج می‌تواند با اجرای برنامه‌های ورزشی و ترویج فعالیت‌های بدنی، به بهبود سلامت جامعه کمک کند.

نقش ورزش در تربیت نسل جوان:

فصلنامه اندیشه مقاومت

در کفتمان انقلاب اسلامی

۴۱

نقش بسیج در

ایجاد تحول و تعالی

در جامعه ورزش

کشور از دیدگاه

مقام معظم رهبری

مدظله العالی

فرامین رهبر معظم انقلاب نشان دهنده اهمیت ورزش در تربیت نسل جوان است. ایشان به این نکته اشاره کرده‌اند که ورزش می‌تواند به تقویت اخلاق، انضباط و کار تیمی در جوانان کمک کند. این موضوع به ویژه در شرایطی که جامعه با چالش‌های مختلفی مواجه است، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند.

توسعه زیر ساخت‌های ورزشی:

رهبر انقلاب بر ضرورت توسعه زیرساخت‌های ورزشی تاکید دارند. ایشان خواستار سرمایه گذاری در این حوزه هستند تا امکانات ورزشی برای عموم مردم فراهم شود. این امر نه تنها به افزایش مشارکت عمومی در ورزش کمک می‌کند بلکه می‌تواند به رشد استعدادهای ورزشی کشور نیز منجر شود.

حمایت از قهرمانان ورزشی:

رهبر معظم انقلاب همواره بر اهمیت حمایت از قهرمانان ورزشی تاکید کرده‌اند. ایشان به نقش این افراد به عنوان الگوهای اجتماعی و فرهنگی اشاره کرده و خواستار توجه بیشتر به نیازهای آنان هستند. حمایت از قهرمانان می‌تواند انگیزه‌ای برای جوانان باشد تا به سمت ورزش روی آورند.

توجه به ورزش‌های بومی و محلی:

فرامین رهبر انقلاب همچنین شامل تاکید بر احیای ورزش‌های بومی و محلی است. ایشان بر این باورند که این ورزش‌ها نه تنها جزء هویت فرهنگی کشور هستند بلکه می‌توانند به تقویت روحیه ملی و انسجام اجتماعی کمک کنند.

ایجاد فرهنگ ورزش در جامعه:

رهبر انقلاب بر لزوم ایجاد فرهنگ ورزش در جامعه تاکید دارند. ایشان معتقدند که باید تلاش شود تا ورزش به عنوان یک ارزش اجتماعی در نظر گرفته شود و همه افراد جامعه، از جمله خانواده‌ها، مدارس و نهادهای عمومی، به ترویج فرهنگ ورزش بپردازند.

پیشرفت در عرصه بین المللی:

رهبر معظم انقلاب همچنین بر لزوم پیشرفت در عرصه بین المللی ورزش تاکید کرده‌اند. ایشان خواستار ایجاد زمینه‌های لازم برای حضور موفق ورزشکاران ایرانی در مسابقات بین المللی و کسب افتخارات جهانی هستند.

فرامین رهبر ایران در حوزه تحول و تعالی جامعه ورزش نشان دهنده نگرش جامع و چندبعدی ایشان به این حوزه است. تاکید بر اهمیت ورزش برای سلامت جسمی و روحی جامعه، حمایت از قهرمانان، توسعه زیرساخت‌ها و ترویج فرهنگ ورزش از جمله نکاتی هستند که می‌توانند و تحول و تعالی جامعه ورزشی کشور منجر شوند. برای تحقق این اهداف، نیاز است که برنامه ریزی‌های دقیق و منسجمی انجام شود و همه نهادها و ارگان‌ها در این راستا همکاری کنند. در مجموع رهبر معظم انقلاب خواستار آن

هستند که بسیج به عنوان یک نهاد مردمی و انقلابی، در زمینه تحول ورزش کشور فعال باشد و با برنامه ریزی‌های مناسب، به توسعه ورزش همگانی، تقویت روحیه انقلابی و حمایت از قهرمانان ملی بپردازند.

نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش نشان داد که مدل عوامل مؤثر بر پیاده‌سازی سازمان تحول‌گرا در ورزش بسیج کشور از برازش مطلوبی برخوردار است و می‌تواند به‌عنوان یک چارچوب قابل اتکا برای تحول‌آفرینی در ساختار، فرایندها و راهبردهای این سازمان مورد استفاده قرار گیرد. تحلیل بیانات مقام معظم رهبری نیز تأکید می‌کند که سازمان ورزش بسیج باید به‌گونه‌ای عمل کند که ضمن توسعه ورزش همگانی و قهرمانی، به تربیت نیروهای ارزشی، تقویت هویت فرهنگی و ارتقای معنویت و اخلاق در ورزش بپردازد. این امر مستلزم سازمانی چابک، یادگیرنده، هدفمند و پاسخگو است که توان همراهی با تغییرات محیطی و نیازهای جامعه را داشته باشد.

نتایج نشان داد هر سازمانی، از جمله سازمان ورزش بسیج، با مسائل، ظرفیت‌ها و فرصت‌های خاص خود مواجه است؛ بنابراین برنامه تحول سازمانی نیز باید متناسب با شرایط واقعی و مقتضیات محیطی آن طراحی شود. با وجود تفاوت‌ها، تحول سازمانی دارای فرایندها و جریان‌هایی مشترک است که در صورت اجرای صحیح، دستیابی به اهداف تحول و تعالی را امکان‌پذیر می‌سازد. بر این اساس، مدل استخراج‌شده در این پژوهش می‌تواند نقشه راهی معتبر برای برنامه‌ریزان و مدیران سازمان ورزش بسیج در مسیر تبدیل این ساختار به سازمانی تحول‌گرا و کارآمد باشد.

تحلیل و تفسیر یافته‌ها

تحلیل نه متغیر اصلی مدل تحول سازمانی نشان می‌دهد که عوامل مدیریت، ساختار، سازماندهی، فرایندها، راهبردها، رفتار و فرهنگ، نیازهای سازمانی، نیازهای محیطی و ارزش‌ها، همگی نقش تعیین‌کننده‌ای در شکل‌گیری یک سازمان تحول‌گرا دارند. با این حال، براساس رتبه‌بندی به‌دست آمده، متغیر «سازماندهی» بیشترین اهمیت و متغیر «ارزش‌ها» کمترین رتبه را دارد که این امر نشان‌دهنده ضرورت توجه بیشتر مدیران به ایجاد ساختار و نظام تخصیص منابع کارآمد، جذب نیروهای متخصص و بهره‌گیری از اصول شایسته‌سالاری است.

از سوی دیگر، نقش بیانات مقام معظم رهبری در جهت‌گیری راهبردی این تحول بسیار برجسته است. تأکید ایشان بر تربیت قهرمانان ارزشی، توسعه ورزش پاک، اخلاق‌محور و معنویت‌مدار، و استفاده از ظرفیت ورزشکاران به‌عنوان سفیران فرهنگی، نشان می‌دهد که تحول در سازمان ورزش بسیج تنها یک تحول اداری نیست، بلکه تحول فرهنگی، اعتقادی و راهبردی نیز هست.

فصلنامه اندیشه مقاومت

در کفتمان انقلاب اسلامی

۴۳

نقش بسیج در

ایجاد تحول و تعالی

در جامعه ورزش

کشور از دیدگاه

مقام معظم رهبری

مدظله العالی

پیشنهادهای کاربردی

براساس نتایج پژوهش، پیشنهادهای زیر برای پیاده‌سازی سازمان تحول‌گرا در ورزش بسیج ارائه می‌شود:

۱. مدیریت

- تقویت نگرش مثبت به تحول در میان مدیران
- ارتقای مهارت‌های تحلیل، تصمیم‌گیری و نظارت
- تدوین سیاست‌ها، راهبردها و برنامه‌های عملیاتی کوتاه‌مدت و بلندمدت
- افزایش نظارت بر محیط داخلی و خارجی و تحلیل پیامدهای آن

۲. ساختار

- تدوین رسالت، چشم‌انداز و خط‌مشی‌های متناسب با تحول
- چابک‌سازی و کوچک‌سازی بخش‌های غیرضروری
- ارتقای مشارکت اداری و حذف مقررات زائد
- همسو کردن سلسله‌مراتب اداری با برنامه‌های تحول محور

۳. سازماندهی

- تخصیص به‌موقع منابع مالی
- جذب نیروی متخصص مبتنی بر اصل شایسته‌سالاری
- تقسیم وظایف براساس تخصص
- تقویت وحدت فرماندهی و تفویض اختیار در اجرای برنامه‌های تحول

۴. فرایندها

- توانمندسازی کارکنان از طریق آموزش‌های ضمن خدمت
- طراحی فعالیت‌های تیمی و گروهی
- ایجاد الگوی ارتباطی شفاف و اثربخش
- ایجاد نظام پاداش برای افزایش انگیزه مجریان تحول

۵. راهبردها

- توجه به ارتقای منابع انسانی به‌ویژه مدیران استانی
- طراحی مجدد ساختارها و فرایندهای عملیاتی متناسب با تحول
- ایجاد تغییرات مناسب در محیط فیزیکی پایگاه‌ها برای بهبود انگیزه و عملکرد

۶. رفتار و فرهنگ

فصلنامه اندیشه مقاومت
در کفتمان انقلاب اسلامی

شماره ۶۳

زمستان

۱۴۰۱

- تسهیل فرایند تغییر و کاهش مقاومت کارکنان
- همسو کردن اهداف فردی و سازمانی
- مشارکت کارکنان در تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی

۷. نیازهای سازمانی

- شفاف‌سازی اهداف کلان، مأموریت‌ها و وظایف
- تنظیم رشد سازمان براساس نیازهای جامعه و بسیجیان
- تدوین وظایف مشخص و تفکیک‌شده برای هر بخش و نیرو

۸. نیازهای محیطی

- رصد پیوسته تغییرات اجتماعی، اقتصادی و سیاسی
- توجه به نیازهای گروه‌های ذی‌نفوذ و شهروندان
- تقویت ارتباط با رسانه‌ها برای جریان‌سازی و تبیین اهداف تحول

۹. ارزش‌ها

- ترویج مسئولیت‌پذیری اجتماعی
- تقویت سلامت اداری و سازمانی
- ارتقای نظام پاسخگویی مدیران

جمع‌بندی نهایی

در مجموع، پژوهش حاضر مدل جامعی برای هدایت سازمان ورزش بسیج به سوی سازمانی تحول‌گرا ارائه می‌دهد؛ سازمانی که نه تنها پاسخگوی تغییرات محیطی و نیازهای روزافزون جامعه است، بلکه با تأسی به بیانات مقام معظم رهبری، می‌تواند مسیر تعالی ورزش کشور را بر پایه اخلاق، معنویت و کارآمدی مدیریتی ترسیم کند.

فصلنامه اندیشه مقاومت

در کفتمان انقلاب اسلامی

۴۵

نقش بسیج در

ایجاد تحول و تعالی

در جامعه ورزش

کشور از دیدگاه

مقام معظم رهبری

مدظله العالی

- ۱) آقاجانپور، رضا. (۱۳۹۷). ارائه مدل عدم تقلید مهارت‌ها و توانایی‌ها توسط رقبا در سازمان‌های ایرانی. فصلنامه مدیریت منابع انسانی، ۶(۲)، ۸۸-۱۰۴.
- ۲) اندام، رحمان؛ کریمی، فرحاد؛ محمدی، سعید. (۲۰۱۵). مدل بقای سازمان در برابر عکس‌العمل سریع تغییرات محیطی (رویکرد قابلیت‌های پویا). مجله مطالعات سازمان، ۹(۳)، ۷۷-۹۹.
- ۳) بوکارت، گرت؛ پولیت، کریستوفر. (۱۳۸۰). اصلاحات مدیریت دولتی: تحلیل تطبیقی. ترجمه احتمالی از نسخه انگلیسی. انتشارات دانشگاه آکسفورد.
- ۴) سرلک، یحیی. (۱۳۹۱). مدل همسو کردن نیروهای سازمان با تغییرات محیطی. فصلنامه مدیریت سازمانی، ۴(۱)، ۱-۲۰.
- ۵) فتحی‌زاده، محمد. (۱۳۹۷). مدل پاسخ به تغییر و تحولات محیطی در سازمان‌ها. فصلنامه مدیریت استراتژیک، ۸(۲)، ۳۳-۵۵.
- ۶) کاویانی، حسن؛ ابوبی مهریزی، ایمان؛ عزیزاده، حمید. (۱۳۹۷). بررسی رابطه عوامل فردی و تمایل به اجرای برنامه‌های تحول در یگان‌های اطلاعات نظامی. فصلنامه پژوهش‌های حفاظتی-امنیتی، ۷(۲۵)، ۶۳-۹۶.
- ۷) میربها، سعید. (۱۳۹۸). بررسی مدل‌های امکان‌پذیر تحول سازمانی در سازمان‌ها. مجله مدیریت تحول، ۱۰(۴)، ۷۸-۵۵.

ب) لاتین:

- ۱) Bouckaert, Geert., & Pollitt, Christopher. (۲۰۰۱). *Public Management Reform: A Comparative Analysis*. Oxford University Press.
- ۲) Esnouli, Ahmed., & Desai, Parvin. (۲۰۰۱). Interactions between NGOs and Local Governments: A Collaborative Governance Model. *Journal of Public Administration*, ۹(۲), ۱۱۳-۱۳۰.
- ۳) Ross, Steven., Johnson, Michael., & Thomas, Andrew. (۲۰۲۱). Capable Human Resources and Organizational Survival: A Strategic HRM Model. *Journal of Human Resource Development*, ۱۲(۳), ۴۵-۶۲.

